

ترانزیت، کلید شکوفایی اقتصاد خراسان رضوی

شهرآر ظرفیت های استان در کریدورهای بین المللی را بررسی می کند

محسن موسوی زاده

گزارش تحلیلی

سال هاست مسئله درآمد های ناشی از ترانزیت، به بحث مهم میان کارشناسان و مسئولان دولتی تبدیل شده است، با این حال سهم ایران از ترانزیت در جنوب غرب آسیا ناچیز است؛ آخرین گزارش ها از بهره برداری زیر ۱۰ درصد از ظرفیت ترانزیتی کشور خبر می دهند. ایران با ۱۵ همسایه، بیشترین تعداد همسایگان را بعد از روسیه و چین در اختیار دارد، همچنین وجود ۲۰ هزار کیلومتر راه ترانزیتی و حضور در نقطه تمرکز مهم ترین راه های ارتباطی منطقه به ایران ظرفیتی بی نظیر در حوزه ترانزیت داده است. بررسی ها نشان می دهد در حالی که ایران سالانه ظرفیت ترانزیت ۲۰۰ میلیون تن کالا را دارد، اکنون سالانه کمتر از ۱۰ میلیون تن کالا از کشور ترانزیت می شود. با توجه به اهمیت ترانزیت در رشد درآمدهای ارزی ایران، دولت سیزدهم توجه به این مسئله را در دستور کار قرار داده است به طوری که رسیدن به درآمد سالانه ۲۰ میلیارد دلاری در این حوزه هدف گذاری شده است.

در این میان خراسان رضوی دارای سه گذرگاه مرزی فعال شامل دوغانون با افغانستان و لطف آباد و سرخس با ترکمنستان است که هر سه سهم مهمی از این تجارت را برعهده دارند. همچنین بر اساس اعلام مسئولان راه آهن خراسان، ۸۵ درصد ترانزیت ریلی کشور از گذرگاه ریلی سرخس می گذرد و همین نشان می دهد که ایستگاه راه آهن سرخس، معبر مهم ترانزیت ریلی ایران است.

● کریدور شرق-غرب

کریدور شرق-غرب یا جاده باستانی ابریشم یکی از کریدورهایی است که از مسیر خراسان رضوی می گذرد. مسیر ایرانی کریدور شرق-غرب از مرزهای شمال شرقی ایران شامل: دوغانون، سرخس، باجگیران، لطف آباد و پنجتپه برون، به مرزهای خروجی غربی و شمال غربی شامل جلفا، بازرگان، سرو، رازی، تمرچین، باشماق، خسروی و برعکس است. این مسیر افزایش ترانزیت از چین به ترکیه و کشورهای اروپایی و همچنین در جهت معکوس راهد گذاری کرده است.

در عین حال به گفته کارشناسان اقتصادی، طرح راه آهن خواف- هرات موجب اتصال ریلی ایران و افغانستان است. این خط ریلی تکمیل کننده مسیری ۲۰۰۰ کیلومتری در کریدور ریلی شرق به غرب جهان از چین، افغانستان و ایران به اروپاست و افغانستان را که کشوری محصور در خشکی و بدون دسترسی به آب های آزاد جهان است، به شبکه ریلی ایران و بنادر جنوبی کشورمان متصل و از مسیری امن برای ارتباط با اروپا بر خوردار می کند. براساس توافق همکاری، دو طرف ایران و افغانستان، بر اهمیت احداث کریدور ریلی چین-افغانستان ـ ایران توافق دارند و پیگیری های لازم از سوی دو کشور برای جلب سرمایه گذاری و مشارکت کشور چین انجام می شود. این خط ریلی برای تجارت ایران و افغانستان راهبردی است و سالانه ظرفیت جابه جایی ۵ میلیون تن کالا و یک میلیون مسافر را در میان دو کشور ایجاد می کند.

● گذرگاه ریلی چاپهار-سرخس

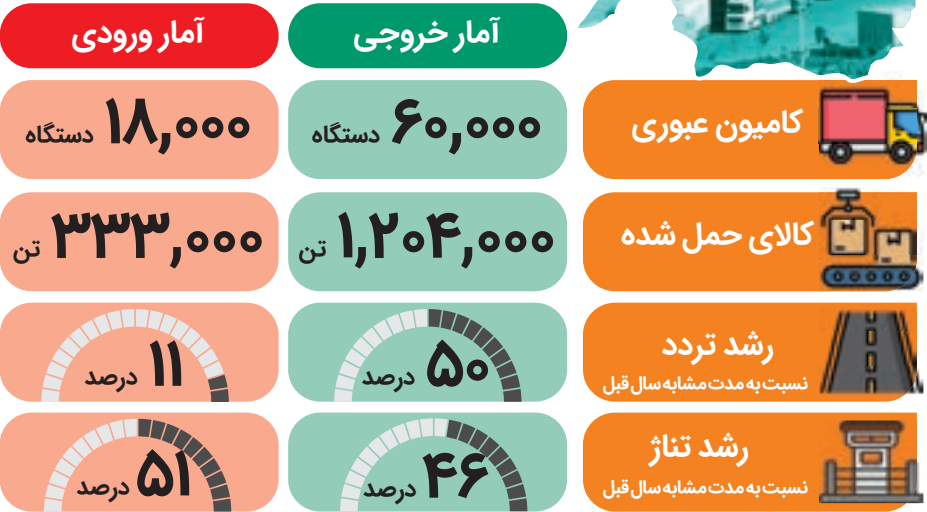
«تیم مارشال» نویسنده کتاب، «زندانیان جغرافیا، آسیای مرکزی را منطقه ای می داند که به دلیل دسترسی نداشتن به آب های آزاد در خشکی محصور شده است و در بن بست استراتژیک قرار دارد. این مسئله نشان می دهد که خراسان رضوی به دلیل همسایگی با کشورهای آسیای مرکزی می تواند به پل ارتباطی این کشورها به آب های آزاد تبدیل شود.

گذرگاه ریلی چاپهار-سرخس با اتصال به سواحل مکران و اسکله شهید بهشتی با هدف توسعه استان های شرقی، ایجاد شاخه جدید در کریدور شمال- جنوب با اتصال ریلی چاپهار به آسیای میانه و جذب بارهای افغانستان و ازبکستان در دست احداث است. ایران با تکمیل خط آهن چاپهار- سرخس قادر خواهد بود نقشی پررنگ تر در صنعت ترانزیت منطقه و جهان ایفا کند که علاوه بر درآمدزایی منجر به استحکام روابط بین کشورها به ویژه کشورهای آسیای میانه با اتکا به تأمین منافع مشترک می شود. همچنین ایجاد زیرساخت ریلی در این مسیر سبب می شود تادسترسی به معادن خراسان رضوی و بهره برداری از آن ها مقرون به صرفه شده و از این طریق مقدمات لازم سرمایه گذاری برای فعال سازی ظرفیت معادن غنی این استان فراهم شود.

ایران میزان دو دسته کریدور اصلی شمال-جنوب و شرق-غرب است. دسته اول روسیه و کشورهای آسیای میانه را به حاشیه خلیج فارس و جنوب آسیا متصل

ترانزیت خراسان رضوی نیمه اول ۱۴۰۲

می کند. دسته دوم نیز در وهله اول ارتباط دهنده چین و اروپا به عنوان دو قطب اقتصادی متصل و در مرحله بعد کشورهای مابین مسیر این دو منطقه است. کریدور شرق-غرب یک طرح راهبردی میان مدت است که در عین دارا بودن پتانسیل بار بیشتر، رقابت شدیدی تر هم برای میزبانی آن در منطقه وجود دارد و مسیرهای رقیب بعضاً در حال حاضر فعال است.

کریدور شمال-جنوب اما مسیری است که هم اکنون ایران، مزیت بلامنازع را در آن داراست و مسیرهای رقیب آن هنوز به بهره برداری کامل نرسیده اند. همچنین زیرساخت های موجود برای برقراری کریدور شمال-جنوب و مناسبات سیاسی لازم نیز به مراتب هموارتر از کریدور شرق-غرب است.

● مشکلات موجود

با وجود ظرفیت های فراوان خراسان رضوی برای نقش آفرینی توسعه درآمد ترانزیتی کشور، برخی موانع پیش رو می تواند این استان را از مسیر این کریدورهای جهانی دور کند، تعرفه های غیر رقابتی و زمان طولانی حمل کالا به دلیل به روز نبودن ناوگان حمل ونقل می تواند نظر بسیاری از بازرگانان را در باره عبور کالاهای خود از ایران تغییر دهد. در کنار مشکلات زیرساختی فرایند عبور محموله های ترانزیتی بسیار زمان بر است. این مسئله سبب افزایش هزینه تمام شده عبور کالاهای ترانزیتی شده است و سبب می شود تا به مرور کشورهای دیگر ترجیح دهند از مسیرهای جایگزین استفاده کنند.

جزیره ای عمل کردن نهادهای متولی ترانزیت، یکی دیگر از مشکلات این صنعت است. بررسی ها

ترانزیت ورودی و خروجی کالا از مرزهای سرخس، لطف آباد و باجگیران این استان با ترکمنستان به مقصد کشورهای آسیای مرکزی طی شش ماه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه پار سال به ترتیب ۱۵ و ۵۳ درصد افزایش داشته است.

جعفر شهامت
مدیرکل راهداری و حمل ونقل
جاده ای خراسان رضوی

گامی دیگر برای تشویق فرزندآوری

۱۳۰۱ قطعه زمین به متقاضیان قانون جوانی جمعیت خراسان رضوی واگذار شد

حمایتی شامل زمین و تسهیلات، ۵۶ هزار واحد شامل نوسازی بافت های فرسوده، ۷۵ هزار واحد خودمالک و ۶۴ هزار واحد روستایی تعریف شده است. آن طور که وحید داعی بیان کرد، تاکنون ۲۳ میلیارد تومان برای آماده سازی نهایی ساختمان ها برای خانواده های مشمول قانون جوانی جمعیت هزینه شده است تا سکونت در خانه ها کمترین هزینه ممکن را برای خانواده ها داشته باشد. داعی ادامه داد: در حال حاضر، بیش از ۴ هزار هکتار برای این ابر پروژه اختصاص یافته است که ۱۵ برابر نیاز طرح کلی نهضت مل مسکن است. ذکر این نکته هم ضروری است که از ابتدای فعالیت دولت سیزدهم تا کنون در خراسان رضوی ۱۰۸ هزار واحد پروانه ساختمانی صادر شده، ۱۰۰ هزار واحد دیگر از مرحله فونداسیون تا سکونت کامل در دست اجرا قرار دارد و هم اکنون ۱۹۹ سایت جداگانه ساخت مسکن در سرتاسر استان به طور هم زمان مشغول به کار هستند.

● ۳۴ هزار قطعه زمین برای خانواده های دارای ۳ فرزند

دستیار ویژه وزیر راه و شهرسازی هم در ادامه این مراسم بیان کرد: در دو سال عمر دولت سیزدهم

به موازات پیشبرد طرح کلی نهضت ملی مسکن، از ۲۴۰ هزار باقی مانده مسکن مهر نیز تاکنون ۱۰۰ هزار واحد تحویل افراد شده و ۵۰ هزار هکتار زمین برای فازهای جدید نهضت ملی مسکن تعریف کرده ایم که در حال واگذاری است. به گفته روح ... اکبری در سرتاسر کشور بیش از ۳۴ هزار قطعه زمین به خانواده های مختلف ایرانی واگذار شده که ۱۳۰۱ قطعه زمین فعلی در خراسان رضوی، بخشی از همین شمار است اما نمی توان تاجایی که دولت از تصدیگری کنار رفت و امکانات و زیرساخت ها تقدیم مردم شد تا براساس آنچه خودشان می خواهند، به کمک پیمانکار انبوه سازی به صورت شخصی، زمین ها را راباسازند. دستیار ویژه وزیر راه تأکید داشت که از چشم انداز ۴ میلیونی نهضت ملی مسکن، تاکنون حدود یک میلیون و ۷۶۰ هزار واحد در مراحل مختلف ساخت قرار گرفته است، همچنین تصریح کرد: ۱۰۰ هزار واحد هم به طور کامل تحویل مردم شده است و ۵۰ هزار هکتار زمین تأمین شده تا در اختیار خانواده ها قرار بگیرد.

نشست

سنگ اندازی بانکی در مسیر پدیده

بر اساس آمارهای موجود، شبکه بانکی به دلیل تأمین مالی بیش از ۹۰ درصدی نظام اقتصادی، مهم ترین نهاد مالی در ایران محسوب می شود و در نتیجه هرگونه اختلال در کارکردهای آن مستقیماً تأثیر منفی در خروجیهای بر اقتصاد ملی دارد. بنگاه داری غیرمتعارف بانک ها یکی از تهدیدهای جدی برای نظام اقتصادی و چشم انداز سرمایه گذاری کشور است، طبق مواد ۱۶ و ۱۷، قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب سال ۱۳۹۴ همه بانک ها و مؤسسات اعتباری موظف اند سالانه حداقل ۳۳ درصد اموال خود شامل منقول، غیرمنقول و سرقفلی را که به تملک آن ها و شرکت های تابعه آن ها درآمده و به تشخیص بانک مرکزی مزاد هستند، واگذار کنند. با این حال بررسی ها نشان می دهد که همچنان بانک ها در مقابل خروج از بنگاه داری مقاومت می کنند و به هر نحو ممکن درصدد هستند که در این عرصه باقی بمانند.

به گزارش شهرآر، در همین راستا چندی است که بانک صادرات به عنوان بزرگ ترین سهام دار پدیده، آن گونه که باید در راستای حفظ ارزش سهام این شرکت و سرعت بخشیدن به پروژه ها با مسئولان پدیده شاندیز همکاری نمی کند. سخنگو و مدیرعامل گروه شرکت های پدیده در جمع خبرنگاران در این باره گفت: با وجود اینکه ۱۵ درصد سهام پدیده متعلق به بانک صادرات است، این بانک نقش خود را به عنوان سهام دار عمده در بازار سرمایه ایفا نمی کند. همین مسئله سبب شده است تا این بانک اقدامی در راستای حفظ ارزش سهام پدیده انجام ندهد. سعید ورودی افزود: ارزش سهام بانک صادرات در بازار سرمایه ۲۰۰ همت است که سهم سهام پدیده این شرکت ۵۰۰ میلیارد تومان است. همین مسئله سبب شده است تا چندان درباره نوسان ارزش سهام پدیده حساس نباشد. ورودی با بیان اینکه در سال ۹۸ و بعد از سهام دار شدن بانک صادرات، این انتظار به وجود آمده که با ورود این بانک وضعیت سهام و پروژه پدیده بهتر شود، بیان کرد: با این حال نه تنها این انتظار محقق نشد، بلکه این بانک فقط ۳۸۰ میلیارد تومان از ۵۰۰ میلیارد تومان کنسرسيوم را به پدیده پرداخت کرد. وی با بیان اینکه بر اساس قانون، سال آینده بانک صادرات باید تمام سهام خود را در پدیده واگذار کند، بیان کرد: یک مسئله که وجود دارد، این است که باید این بانک مشخص کند که آیا می خواهد سهام خود را در همین مدت حفظ کند و در راستای بهبود وضعیت سهام حرکت کند.

● سدی برای سرمایه گذاری در پدیده شاندیز

مدیرعامل شرکت ابنیه و ساختمان پدیده شاندیز هم در این نشست با بیان اینکه با وجود تسویه ۵۰ درصدی عرصه و اعیان پدیده شاندیز، بانک صادرات سند های پدیده مشهد را از گروه بانک خارج نمی کند، گفت: همین مسئله سبب شده است تا پدیده شاندیز در جذب سرمایه گذار دچار مشکل شود. به عنوان مثال پدیده برای اتمام پروژه مشهد ۳۰ هزار میلیارد تومان سرمایه نیاز دارد که برای جذب این حجم مالی اقدام به تعریف بسته های کوچک سرمایه گذاری کرده ایم. در همین راستا با سرمایه گذاران مذاکراتی داشته ایم اما چون سند درگرو بانک است، در عمل امکان جذب سرمایه گذار وجود ندارد. مهرداد رئیس زاده با اشاره به مذاکرات پدیده برای پرداخت بدهی این شرکت به تأمین اجتماعی گفت: توافقاتی درباره واگذاری واحدهای تجاری به تأمین اجتماعی برای پرداخت بدهی ها شده است، با این حال اکنون یکی از بزرگ ترین موانع برای اجرایی شدن این مسئله خودداری بانک صادرات از آزادسازی سند پدیده شاندیز مشهد است.

● ورود به بازار توافقی

همچنین مدیرعامل گروه شرکت های پدیده در ادامه این نشست از ورود سهام ابنیه پدیده شاندیز به بازار توافقی در ۱۵ مهرماه خبر داد و گفت: پدیده انتظار داشت که سهام ابنیه وارد بازار پایه شود، با این حال متوجه شدیم سیاست سازمان بورس این است که بازار پایه را جمع کنند و چون بازار پایه در حال جمع شدن است، بنابراین عضو جدیدی در این بازار نمی پذیرند و اعضایی که داخل بازار پایه هستند یا وارد بازار توافقی می شوند یا باید با ارتقای شرایط خود به بازار بالاتر بروند. ورودی بیان کرد: مدارک شرکت ابنیه به طور کامل به فرا بورس داده شده و در حال بررسی است و امیدواریم به زودی به عنوان چهارمین شرکت در این بازار وارد شویم.

خبر

گران فروشی شرکت خودروساز در مشهد

ایرنا|معاون بازرسی و حمایت از مصرف کنندگان اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: پرونده تخلف یک شرکت خودروساز دیزلی سهمای خاص در مشهد به ارزش هزار و ۳۶۸ میلیارد ریال برای رسیدگی به تعزیرات حکومتی ارجاع شد .بخشعلی بیاتی افزود: این اتهام با توجه به گزارش ها وشکایت های رسیده به اداره کل صنعت، معدن وتجارت استان درباره اضافه دریافتی نرخ فروش انواع کامیون از سوی یک شرکت خودروساز دیزلی سهمای خاص وارد شده است.

وی اضافه کرد: به استناد ماده ۴ آیین نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان خودرو تصویب نامه هیئت وزیران، شرکت یادشده موظف بود که مسئله قیمت نهایی محصولات خود را برابر با ضوابطی به متقاضیان اعلام کند که در قراردادهای این شرکت با مشتریان قیمت پیش فروش قطعی منعقد شده است .معاون بازرسی و حمایت از مصرف کنندگان اداره کل صنعت، معدن وتجارت خراسان رضوی گفت: با توجه به ماده قانونی مزبور، قراردادهای این شرکت پیش فروش قیمت قطعی در زمان عقد قرارداد تلقی می شود و در این روش (پیش فروش باقیمت قطعی)، فروش در زمان عقد قرارداد، ملاک عمل بوده، ازاین رو در زمان تحویل خودرو تعیین دوباره قیمت و اضافه کردن به قیمت های قطعی مجاز نبوده و مغایر با مفاد ماده ۴ آیین نامه یاد شده است. بیاتی افزود: نظر به بررسی های به عمل آمده از سوی کارشناسان این معاونت ومکاتبات با مدیر کل نظارت بر کالاهای فلزی ومعذنی سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مبنی بر پیگیری تخلفات، این شرکت در زمان تحویل خودرو علاوه بر قیمت قطعی زمان عقد قرارداد وجوهی با عنوان مالیات برارزش افزوده وهزینه اسقاط خودرو را از مشتریان دریافت کرده است و در این ارتباط از ارائه صورت حساب فروش به مشتریان نیز خودداری شده است.